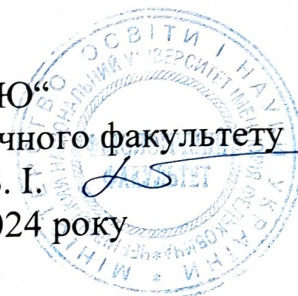

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

„ЗАТВЕРДЖУЮ“
Декан філологічного факультету
проф. Бунчук Б. І.
«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Сучасна українська мова. Морфологія ч. I

обов'язкова дисципліна

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»
Спеціальність 035 «Філологія»
Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет філологічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська мова. Морфологія. Ч.1» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітньо-професійній програмі «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія в галузі знань 03 Гуманітарні науки, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «30» червня 2020 р.).

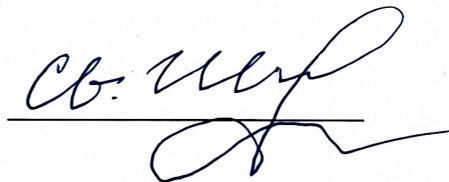
Розробник: Томусяк Людмила Миколаївна, доцент кафедри сучасної української мови, кандидат філологічних наук

Викладач: Томусяк Людмила Миколаївна, доцент кафедри сучасної української мови

Погоджено з гарантом ОП і затверджено
на засіданні кафедри сучасної української мови.

Протокол № 1 від «9» серпня 2024 року

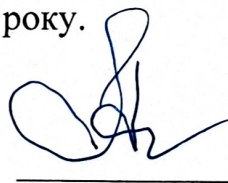
Завідувач кафедри

 (Шабат-Савка С. Т.)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради факультету

 (Антофійчук А.М.)

Мета та завдання навчальної дисципліни: поглибити, узагальнити й закріпити знання студентів 2-го курсу про граматичний лад, устрій української мови, набуті у загальноосвітній середній школі; довести системний характер української морфології; ознайомити студентів з основними поняттями морфології (граматичною формою, граматичним значенням, граматичною категорією та парадигмою), вченням про граматичні класи слів, описом формальних засобів, закріплених за іменними частинами мови та їхніми морфологічними категоріями, що формують граматичну систему української мови, забезпечують її функціонування у мисленнєво-комунікативному процесі; репрезентувати проблемні та дискусійні питання української граматики при аналізі іменних частин мови, формувати відповідні компетентності для подальшої фахової реалізації й досконалого володіння засобами мови.

Пререквізити:

ОК7. Вступ до літературознавства;

Сучасна українська мова. Морфеміка і словотвір.

Сучасна українська мова. Фонетика.

Історія української мови.

Історична граматика.

Діалектологія.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть набути таких загальних і спеціальних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних

джерел.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК13. Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови; володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студенти повинні набути таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної культурної комунікації.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мови, які передбачені програмою для вивчення, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	

Денна	2-й	4	3	90	3	30	30			30		іспит
Заочна	2-й	4	3	90	3	6	4			80		іспит

СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	лаб	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Граматика як розділ мовознавства. Іменник.												
Тема 1. Морфологія як розділ мовознавства. Основні питання морфології	5	3	1			2	5	1				4
Тема 2. Система частин мови в українській граматиці	5	3	1			2	3	1				2
Тема 3. Іменник як частина мови.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 4. Семантико-граматичні розряди іменників	6	2	2			2	8		2			6
Тема 5. Граматичні категорії іменника. Категорія роду	6	2	2			2	6					6
Тема 6. Категорія числа іменника.	6	2	2			2	6					6
Тема 7. Категорія відмінка	6	2	2			2	6					6
Тема 8. Парадигматика	6	0	2			2	6					6

іменників. Відмінювання іменників іншомовного походження												
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за модулем 1	48	1 6	16			16	44	4	2			40
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Прикметник як частина мови												
Тема 1. Загальна характеристика прикметника як самостійної частини мови	6	2	1			2	4	2				2
Тема 2. Лексико- граматичні розряди прикметників. Якісні прикметники	6	2	1			2	8		2			8
Тема 3. Відносні прикметники. Порядкові прикметники. Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу	6	2	2			2	8					8
Тема 4. Система словозміни прикметника.	6	2	2			2	6					6
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за модулем 2	26	8	8			8	28	2	2			24
Модуль 3												
Змістовий модуль 3. Числівник. Займенник												
Тема 1. Проблема частиномовної природи числівника. Морфологічні та синтаксичні ознаки числівника	5	2	1			2	8					6

Тема 2. Семантичні та структурно-морфологічні розряди числівників. Словозміна числівників	5	2	1			2	6					6
Тема 3. Дискусійність питання про статус займенника в сучасній українській мові. Загальна характеристика займенників. Розряди займенників за значенням і їх семантико-граматичні особливості	6	2	2			2	6					4
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за модулем 3	16	6	6			8	22	2	2			16
Усього годин	90	30	30			30	90	6	4			80

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями – план	Кількість годин
1	Тема 1. Морфологія як розділ мовознавства. Основні питання морфології План: - Місце морфології в ієрархічній мовній системі. - Предмет і завдання морфології. - Зв'язок морфології з іншими мовознавчими дисциплінами. - Термінологічна база морфології: - граматичне значення; - граматична форма;	3

	в) граматична парадигма; г) граматична категорія.	
2	Тема 2. Система частин мови в українській граматиці План: 1. Поняття про частини мови. 2. Критерії виділення і принципи класифікації частин мови. 3. До історії питання про частини мови. 4. Система частин мови за В.В.Виноградовим. 5. Питання про частини мови в сучасному українському мовознавстві: проблема займенникових слів, службових слів, вигука. 6. Взаємопереходи в системі частин мови (самостійно).	3
3	Тема 3. Іменник як частина мови: загальна характеристика План: 1. Зміст лінгвістичного поняття предметності. 2. Морфологічні ознаки іменника. 3. Словотвірні особливості іменника. 4. Синтаксичні властивості. 5. Первинні і вторинні іменники (за І.Р.Вихованцем). 6. Проблема займенникових іменників у сучасній лінгвістиці.	2
4	Тема 4. Семантико-граматичні розряди іменників План: 1. Конкретні і абстрактні назви. 2. Назви істот – неістот. 3. Власні і загальні назви. 4. Збірні й одиничні іменники. 5. Речовинні іменники.	2
5	Тема 5. Граматичні категорії іменника. Категорія роду План: 1. Семантичні і формальні ознаки категорії роду. Семантико-граматичний і граматичний рід іменників. 2. Родова диференціація грамем чоловічого, жіночого і середнього родів. Рід незмінюваних іменників. 3. Способи вираження категорії роду. 4. Іменники спільного роду. Маскулізми і фемінативи. 5. Подвійний рід та подвійні форми іменників одного роду.	2
	Тема 6. Категорія числа іменника План:	2

	1. Зміст категорії числа іменників в українській мові. 2. З історії питання. 3. Семантико-граматичне число. 4. Граматичне число: а) однинні іменники; б) множинні іменники.	
	Тема 7. Категорія відмінка План: 1. Морфолого-синтаксичний характер категорії відмінка. 2. Дискусійність питання про кількість членів відмінкової парадигми. 3. Семантичні функції відмінків.	2
	Тема 8. Парадигматика іменників. Відмінювання іменників іншомовного походження (самостійне опрацювання) План: 1. Поділ іменників на відміни. 2. Відмінювання іменників 1,2,3 і 4 відмін; 3. Особливості відмінювання іменників pluralia tantum.	
	Тема 9. Загальна характеристика прикметника як самостійної частини мови План: 1. Особливості семантики прикметника. 2. Морфологічні ознаки прикметника. 3. Синтаксичні властивості. 4. Словотвірні характеристики прикметника.	2
	Тема 10. Лексико-граматичні розряди прикметників. Якісні прикметники План: 1. Поняття про лексико-граматичні розряди прикметників. 2. Семантичні та морфологічні ознаки якісних прикметників. 3. Ступені порівняння якісних прикметників : а) творення і функціонування компаративна; б) творення і функціонування суперлатива. Поняття про елатив; в) інші способи вираження великої міри, інтенсивності ознаки в українській мові.	2
	Тема 11. Відносні прикметники. Порядкові прикметники.	2

	Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу План: 1) Семантичні, морфологічні та словотвірні ознаки відносних прикметників. 2) Присвійні (посесивні) прикметники. 3) Порядкові прикметники. 4) Проміжні розряди прикметників: а) відносно-якісні прикметники; б) порядково-якісні прикметники; в) присвійно-якісні прикметники; г) якісно-відносні семантичні групи прикметників; д) присвійно-відносні прикметники.	
	Тема 12. Система словозміни прикметника. План: 1. Невідмінювані прикметникові форми. 2. Стягнені і нестягнені варіанти прикметників. 3. Тверда і м'яка групи відмінювання.	2
	Тема 13. Проблема частиномовної природи числівника. План: 1. Проблема частиномовного статусу числівника. 2. Семантичні та морфологічні ознаки числівника. 3. Синтаксичні властивості числівника. 4. Семантичні розряди числівників. 5. Структурно-морфологічні розряди числівників	2
	Тема 14. Словозміна числівників План: 1. Відмінювання кількісних числівників. 2. Словозміна збірних числівників. 3. Відмінювання дробових числівників. 4. Незмінювані числівники.	2
	Тема 15. Займенникові слова в сучасній українській мові План: 1. Дискусійність питання про статус займенника в сучасній українській мові. 2. Загальна характеристика займенників. 3. Розряди займенників за значенням і їх семантико-граматичні особливості.	2

	4. Синтаксичні функції займенників. 5. Особливості відмінювання займенників. 6. Історія формування займенників.	
--	---	--

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.1	Основні питання морфології. Термінологічна база розділу <i>Вид роботи:</i> усні та письмові відповіді, тестування, письмові вправи. Граматичне значення. Засоби і способи вираження граматичних значень. Поняття граматичної форми. Словоформа. Граматична категорія. Поняття грами. Морфологічна парадигма. Повна і неповна парадигма.	1
1.2	Проблемність питання про систему частин мови в українській граматиці. <i>Види роботи:</i> усні та письмові відповіді, дискусії, тестування, письмові тренувальні вправи. Поділ слів на лексико-граматичні класи. Спільні ознаки частин мови. Семантичний та морфологічний критерії виділення частин мови. Особливості синтаксичного критерію. Допоміжні критерії виокремлення частин мови. Сучасні підходи до проблеми частин мови. Взаємопереходи в системі частин мови та їх функційні особливості.	1
1.3	Загальна характеристика іменника як частини мови. <i>Види роботи:</i> усні та письмові відповіді, дискусії, тестування, письмові вправи. Семантичні групи іменників. Первинна і вторинна номінація. Способи творення іменників. Субстантивація.	2

	Поліфункційність іменника. Іменник як предикатний знак. Первинні та вторинні синтаксичні функції іменника.	
1.4	Семантичні та граматичні ознаки розрядів іменника. <i>Види роботи:</i> усні та письмові відповіді, теоретичні міркування, дослідження-аналіз, тестування, тренувальні вправи. Апелятивні й пропріальні іменники та їх правопис. Явище апелятивації. Сингулятивні та збірні іменники, творення та функційні особливості. Дискретні й недискретні найменування.	2
1.5	Граматичний та семантико-граматичний рід іменника. Парний рід. <i>Види роботи:</i> усні відповіді, теоретичні міркування, дослідження-розпізнавання з усним обґрунтуванням, тестування, тренувальні вправи. Відмінність між граматичною категорією та розрядами іменників. Засоби творення та способи розмежування категорії роду. Рід слів іншомовного походження. Фемінативи й маскулізми. Подвійний рід та подвійні форми одного роду.	2
1.6	Категорія числа іменника. <i>Види роботи:</i> теоретичні міркування, дослідження-редагування з усним обґрунтуванням, тренувальні вправи. Проблема одиницності й множинності в граматиці. Засоби вираження числової характеристики. Однинні іменники, їх семантичні групи. Семантика й граматичні властивості множинних іменників.	2
1.7	Категорія відмінка. <i>Види роботи:</i> усні та письмові відповіді, теоретичні міркування, дослідження-порівняння, тестування, тренувальні вправи. Семантика називного і знахідного відмінків. Родовий	2

	придієслівний та приіменний: семантика, функціонування. Семантика давального та орудного відмінків. Особливості творення та вживання кличного відмінка.	
1.8	Парадигматика іменників. Відмінювання іменників іншомовного походження. <i>Вид роботи:</i> усні та письмові відповіді, тестування, письмові вправи. Поділ іменників на відміни. Відмінювання іменників 1,2,3 і 4 відмін; Особливості відмінювання іменників <i>pluralia tantum</i>. Модульна контрольна робота	4
2.1	Семантичні й граматичні характеристики прикметника. <i>Види роботи:</i> усні відповіді, теоретичні міркування, тестування, моделювання, дослідження-порівняння, тренувальні вправи. Словотвір, семантика та морфологічні ознаки прикметника. Синтаксичні функції прикметника. Образність та експресивність прикметника.	1
2.2	Поділ прикметників на розряди. Якісні прикметники. <i>Види роботи:</i> теоретичні міркування, тестування, моделювання, дослідження-порівняння, тренувальні вправи. Творення та функціонування ступенів порівняння прикметників. Прикметники, що не творять ступенів порівняння.	1
2.3	Відносність як ознака вторинних прикметників. <i>Види роботи:</i> усне фронтальне опитування, міркування-аналіз, тестування, моделювання, дослідження-порівняння, тренувальні вправи. Поняття похідності, вторинності в морфології. Дискусійність питання про порядкові прикметники. Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу.	2
2.4	Відмінювання прикметника. Функціонування прикметника в художньому тексті. <i>Види роботи:</i> усне фронтальне опитування, міркування-	4

	аналіз, тестування, моделювання, дослідження-порівняння, тренувальні вправи. Тверда та м'яка група відмінювання. Відмінювання прикметників на –лиций. Модульна контрольна робота	
3.1	Дискусійність самотійності числівника як частини мови. <i>Види роботи:</i> теоретичне міркування, моделювання, дослідження-аналіз, тренувальні вправи. Ономасіологічні властивості числівника. Морфологічні та синтаксичні ознаки числівника. Функціонування числівника в реченні.	1
3.2	Відмінювання числівників. <i>Види роботи:</i> усні відповіді, тестування, дослідження-увідповіднення, тренувальні вправи. Відмінювання іменникових числівників. Відмінювання числівників один, два-чотири. Відмінювання складних та складених числівників. Збірні числівники та їх словозміна.	1
3.3	Дискусійність питання про статус займенника в сучасній українській мові. Загальна характеристика займенників. Розряди займенників за значенням і їх семантико-граматичні особливості. <i>Види роботи:</i> теоретичні міркування, тестування, моделювання, дослідження-порівняння, тренувальні вправи. Загальна характеристика займенників. Розряди займенників за значенням і їх семантико-граматичні особливості. Модульна контрольна робота	4

Завдання для самотійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента «Сучасна українська мова. Морфологія. Ч 1» складається з різних видів:

- 1) підготовка до аудиторних (практичних) занять;
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем освітнього компонента згідно з навчально-тематичним планом;
- 3) виконання вправ, що відповідають лекційному матеріалу.

№ теми	Назва теми
1.1	Морфологія як розділ мовознавства. Основні питання морфології Виконати вправи за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.18 – 21. Підготувати повідомлення на тему «Морфологія – когнітивна наука». Ознайомитися з працями: <i>Загнітко А.П.</i> Теоретична граматики української мови. Морфологія. Донецьк: ДонДУ, 1996. 435 С. <i>Кучеренко І.</i> Актуальні проблеми граматики. Львів, 2003. 228с.
1.2	Система частин мови в українській граматиці Виконати вправи за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.35 – 38. Ознайомитися зі статтею: <i>Карпенко Ю.О.</i> Ще раз про критерії виділення частин мови. Мовознавство. 2001. №3. с.76 - 80.
1.3	Іменник як частина мови Виконати вправи за лекційним матеріалом:

	Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.48 – 50. Законспектувати статтю: <i>Болюх О.В.</i> Парадигматика іменника. Мовознавство. 1995. № 4-5. С.24 – 29.
1.4	Семантико-граматичні розряди іменників Виконати тестові завдання: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.67 – 69. Ознайомитися зі статтями: 1) <i>Арсирій А.Т.</i> Іменники. Назви істот і неістот. Власні і загальні назви. Українська мова і література в школі. 1986. № 11. С. 73 – 75. 2) <i>Вакула Г.Г.</i> Категорія істот і категорія неістот в українській мові. Українська мова і література в школі. 1965. № 6. С. 19 – 25.
1.5	Грамаатичні категорії іменника. Категорія роду Виконати: 1) вправи за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.82 – 84; 2) тестові завдання (там само, с. 84 – 86). Ознайомитися зі статтями: 1) <i>Загнітко А.П.</i> Диференціація невідмінюваних іменників за родами в українській мові. Українське мовознавство. Республіканський міжвід. зб. К., 1986. Вип.13. с. 89 – 93. 2) <i>Загнітко А.П.</i> Функції граматичних форм роду іменників. Українська мова і література в школі. 1990. № 6. С. 50–54.

1.6	Категорія числа іменників Виконати вправи і тести за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.92 – 94; тестові завдання (там само, с. 94 – 96). Ознайомитися зі статтями: <i>Алтицева Л.Ю.</i> Українські плуративи зі значенням парності. <i>Проблеми граматики і лексикології української мови.</i> К. 2002. С. 21–31. <i>Помірко Р.С.</i> Граматична категорія числа та її семантико-словотвірна функція. <i>Мовознавство.</i> 1992. №1 С. 70–74.
1.7	Категорія відмінка іменників у сучасній українській мові Виконати вправи: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.107 – 110; Підготувати повідомлення на тему: «Динамічні процеси в українському відмінюванні».
1.8.	Парадигматика іменників. Відмінювання іменників іншомовного походження а) Опрацювати матеріал про поділ іменників на відміни, відмінювання іменників 1,2,3 і 4 відмін, особливості відмінювання іменників <i>pluralia tantum</i> та слів іншомовного походження за: Український правопис. Київ. Науково-виробниче підприємство «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2019. С.96 – 132; 164 – 166. б) Виконати вправи за: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет

	ім.Ю.Федьковича, 2024. С.110 – 111.
2.1	Прикметник як частина мови Виконати вправи і тести за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці: Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.127 – 131. Опрацювати статті: <i>Асієв Л.В.</i> До вивчення морфологічних явищ у системі формотворення прикметників. Мовознавство. 1995. №6. С. 35-39; <i>Вихованець І.Р.</i> Відмінкова парадигма українських прикметників. Українська мова. 2003. №1. С.40-45; <i>Грищенко А.П.</i> Короткі прикметникові форми української мови. Мовознавство, 1975. №2. С.29-36.
2.2	Лексико-граматичні розряди прикметників. Якісні прикметники Виконати вправи за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці: Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.142 – 144. Підготувати повідомлення на теми «Ад'єктивація – продуктивний різновид морфолого-синтаксичного способу», «Метафоричність прикметника».
2.3.	Відносні прикметники. Інші розряди прикметників Виконати вправи і тести за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці: Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.154 – 168.

	Ознайомитися з науковим виданням: 1. <i>Городенська К.</i> Українське слово у вимірах сьогодення. – Видання друге, істотно доповнене. К. КММ, 2019. 208 с. 2. <i>Загнітко А.</i> Мовний простір граматики: [монографія] /А. Загнітко [Текст]. Вінниця: ТОВ «Твори», 2018. 448 с.
2.4.	Система словозміни прикметника Опрацювати й законспектувати: <i>Український правопис.</i> Київ. Науково-виробниче підприємство «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2019. С.133–137; 190-192. Виконати завдання: <i>Омельчук С.</i> Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». Сергій Омельчук, Марія Блажко. Київ, 2020. С. 109 – 112.
3.1	Числівник як частина мови Виконати вправи за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці : Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.181 – 182. Ознайомитися з працями: а) <i>Лукінова Т.Б.</i> Числівники в слов'янських мовах (порівняльно-історичний нарис). К.: Наукова думка, 2000. 370с. б) <i>Попович Н.М.</i> Синтаксична структура речень з числівниковим компонентом у сучасній українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук. К., 2002. 19с.
3.2	Словозміна числівників Виконати вправи і тести за лекційним матеріалом:

	Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці: Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.183 – 193. Підготувати повідомлення на тему «Специфіка відмінювання числівників». Опрацювати: <i>Український правопис</i>. Київ. Науково-виробниче підприємство «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2019. С. 55; с.137–140.
3.3	Займенникові слова в сучасній українській мові Виконати вправи за лекційним матеріалом: Сучасна українська мова: теоретично-практичний курс морфології (Ч. 1): навч.-метод. посібник / Укл.: Л. Томусяк, Н. Руснак, І. М. Струк, О.Максим'юк. Чернівці: Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича, 2024. С.201 – 204. Підготувати повідомлення на тему: «Порівняльна характеристика займенника з іншими іменними частинами мови».

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Методи навчання і викладання:

- ✓ практичний метод (практичні вправи, практичні роботи);
- ✓ словесний метод (дискусія);
- ✓ наочний метод (ілюстрація, демонстрація, презентація);
- ✓ робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- ✓ методи дистанційного навчання;
- ✓ самостійна робота (виконання завдань);
- ✓ індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів першого рівня освіти.

Освітні технології:

- ✓ технології особистісно зорієнтованого навчання, які забезпечують розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання і письма), формують комунікативні уміння;
- ✓ комунікативні та інформаційно-комунікаційні технології, технології проблемного навчання.

Система контролю та оцінювання

Система контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни проводиться у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Методами контролю є усна (фронтальне опитування, вибіркове опитування, дискусії, презентації тощо) чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю є іспит.

Розподіл балів

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий Модуль3								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

- ✓ **Оцінку А (90 – 100 балів) або „відмінно”** заслуговує відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатомовною, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.
- ✓ **Оцінку В (80 – 89 балів) або „добре”** заслуговує відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх

запитань, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

- ✓ **Оцінку C (70 – 79 балів) або „добре”** заслуговує відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення поставлених запитань, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам запропонованого курсу. У відповіді є стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.
- ✓ **Оцінку D (60 – 69 балів) або „задовільно”** заслуговує відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.
- ✓ **Оцінку E (50 – 59 балів) або „задовільно”** заслуговує відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих мовознавчих термінів.
- ✓ **Оцінку FX (35 – 49 балів) або „незадовільно”** виставляємо, якщо студент протягом навчального семестру набрав недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення поставлених питань, помилкову аргументацію, допускає помилкові висновки, неправильне посилення на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.
- ✓ **Оцінку F (1 – 34 бали) або „незадовільно”** виставляємо, якщо студент протягом навчального семестру набрав недостатню кількість балів за змістові модулі, у такому випадку він не може бути допущеним до складання іспиту. Якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, таку відповідь оцінюємо незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100- бальн а шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90- 100	Зараховано	A	відмінно
80-89		B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69		D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незараховано	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	Незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю

навчальних досягнень студентів

1. Поясніть визначення: *Мова – це ієрархічна система.*
2. Які значення має термін морфологія?
3. З якими мовознавчими дисциплінами пов'язана морфологія? У чому полягає зв'язок морфології: а) з фонетикою? б) з морфемікою? в) з лексикою? г) з синтаксисом?
4. Що є об'єктом вивчення морфології? Що є предметом вивчення морфології?
5. Які основні поняття морфології? Що таке граматичне значення?
6. Які засоби є виразниками граматичного значення?
7. Яке граматичне поняття абстрактніше: граматичне значення чи граматична категорія? Що таке граматична категорія?
8. Які бувають граматичні категорії за кількістю членів?
9. Які бувають граматичні категорії за способом вираження граматичного значення?
10. Які граматичні категорії має іменник, прикметник, займенник, числівник, дієслово, прислівник? Схарактеризуйте їх.
11. Що таке граматична парадигма? Що є одиницею граматичної парадигми?
12. Як трактується у морфології слово і словоформа?
13. Які бувають парадигми за кількістю членів?
14. Що таке словозміна? Які є види словозміни?
15. Що таке відмінювання? Які частини мови відмінюються?
16. Якими способами можуть виражатися граматичні значення?
17. У чому сутність синтетичного способу вираження граматичного значення?
18. Які мовні засоби належать до синтетичного способу вираження граматичного значення?

19. Як називаються морфологічні форми, у яких граматичне значення виражено синтетичним способом?
20. Який спосіб вираження граматичного значення називається аналітичним? Які граматичні форми називаються аналітичними?
21. У чому сутність суплетивного способу вираження граматичного значення?
22. Дайте визначення частини мови.
23. Які критерії виділення частин мови?
24. Скільки частин мови в українській мові? Чому частини мови поділяються на самостійні і службові? Які частини мови належать до самостійних, які - до службових?
25. Яке частиномовне значення має іменник, прикметник, числівник, дієслово, прислівник?
26. Які граматичні ознаки має іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник?
27. Які синтаксичні особливості властиві іменнику, прикметнику, дієслову, прислівнику?
28. Чому вигук не належить ні до самостійних, ні до службових частин мови?
29. Які частини мови називаються іменними? Чому? Яка граматична ознака властива усім іменним частинам мови?
30. На які групи поділяються частини мови в залежності від лексичного (частиномовного) значення?
31. На які групи поділяються частини мови за наявністю або відсутністю парадигми?
32. Як розглядаються частини мови у концепції І.К.Кучеренка?
33. Які погляди на частини мови І.Р.Вихованця?
34. Дайте визначення іменника.
35. Яке частиномовне значення має іменник?
36. Обґрунтуйте узагальнений характер поняття "предметність". Які граматичні чинники є підґрунтям поняття "предметність"?
37. Які граматичні ознаки має іменник? Схарактеризуйте кожную граматичну категорію.
38. Які синтаксичні функції виконує іменник? Які з них є первинними, а які - вторинні?
39. З якими частинами мови сполучається іменник?
40. Порівняйте іменник з іншими частинами мови: з прикметником, числівником, займенником, прислівником, дієсловом.
41. Які семантичні ознаки об'єднують власні та загальні назви?
42. Які граматичні особливості властиві власним та загальним назвам?
43. Який графічний показник мають власні іменники?
44. Якими мовними одиницями (за будовою) можуть бути власні назви?
45. Чи існує стала межа між власними назвами і загальними? Чому?
46. Що таке апелятивація, онімізація, трансонімізація?
47. Яка онтологічна основа властива іменникам назвам істот/неістот?

48. Чи завжди лексико-граматична категорія істот/неістот відповідає дійсності?
49. Яку граматичну ознаку мають іменники назви істот чоловічого, жіночого та середнього родів ?
50. Які семантичні ознаки властиві конкретним іменникам?
51. Які семантичні ознаки властиві абстрактним іменникам?
52. Результатом яких процесів пізнання є конкретні іменники?
53. Наслідком якого процесу пізнання є абстрактні іменники?
54. Які семантичні групи іменників становлять клас абстрактних іменників?
55. Яку словотвірну структуру можуть мати абстрактні іменник?
56. Які граматичні характеристики притаманні абстрактним іменникам?
57. Схарактеризуйте категорію роду.
58. За якими критеріями визначається рід іменників в українській мові? Який критерій основний, а які можна вважати допоміжними?
59. У чому полягає сутність граматичного критерію визначення категорії роду?
60. Які іменники в українській мові належать до чоловічого роду, які - до жіночого, а які належать до середнього роду?
61. Які іменники в українській мові належать до спільного роду?
62. У яких іменниках рід визначається за семантичним критерієм?
63. У яких іменниках рід визначається за синтаксичним критерієм?
64. Як визначається рід незмінних іменників?
65. Схарактеризуйте категорію числа.
66. З якими категоріями пов'язана категорія числа?
67. Що є онтологічною основою категорії числа?
68. Які мовні засоби є виразниками числа?
69. На які групи поділяються іменники щодо категорії числа?
70. Які іменники належать до *singularia tantum*?
71. Які іменники належать до *pluralia tantum*?
72. Схарактеризуйте категорію відмінка.
73. Скільки відмінків є в українській мові, на які питання вони відповідають?
74. Який відмінок називається прямим? Які відмінки непрямі? Яку особливість має місцевий відмінок?
75. Яка онтологічна основа категорії відмінка?
76. Які відношення об'єктивного світу можуть виражати відмінкові форми?
77. Чому категорію відмінка можна вважати синтаксичною категорією?
78. Що таке відмінювання?
79. Що таке відміна?
80. Які іменники в українській мові не належать до жодної відміни? Чому?
81. Які іменники належать до першої відміни? Які іменники належать до другої відміни? Які іменники належать до третьої відміни? Які іменники належать до четвертої відміни?
82. Дайте визначення прикметника.
83. Яке частиномовне значення має прикметник?

84. Що таке ознака? Які частини мови можуть виражати ознаку? Чим відрізняється ознака, яку виражає дієслово, від ознаки, що виражається прикметником і прислівником?
85. Які граматичні особливості характерні для прикметника?
86. Чим відрізняється категорія роду прикметника від роду іменника?
87. Що є підставою для включення прикметника до іменних частин мови?
88. Хто виділив прикметник із класу іменників?
89. Якими мовними засобами виражається категорія роду, числа, відмінка прикметника?
90. Які синтаксичні функції притаманні прикметникам? Які синтаксичні особливості має прикметник?
91. На які групи за способом вияву ознаки поділяються прикметники?
92. На які групи поділяються прикметники за академічною граматику? Чому займенники, порядкові числівники належать до відносних прикметників?
93. Які групи прикметників виділяють у шкільній класифікації?
94. Які прикметники належать до якісних, які вони мають ознаки? Схарактеризуйте відносні прикметники. Які підгрупи виділяють серед них?
95. Які словотворчі особливості мають якісні, відносні, присвійні прикметники?
96. Чому існують проміжні розряди прикметників? Як визначається проміжний розряд?
97. Які прикметники належать до якісно-відносних, відносно-якісних і присвійно-якісних?
98. Дайте визначення числівника.
99. Яке частиномовне значення має числівник?
100. У чому полягає граматична різноманітність числівників?
101. Яка граматична категорія притаманна усім числівникам?
102. Які синтаксичні особливості властиві числівникам?
103. На які групи поділяються числівники за значенням? Схарактеризуйте їх.
104. Які числівники належать до неозначено-кількісних?
105. Від яких числівників в українській мові можна утворити збірні числівники?
106. Які словотворчі особливості мають збірні числівники?
107. Як змінюються збірні числівники?
108. Які числівники в українській мові змінюються за родами?
109. Які числівники в українській мові змінюються так, як прикметники?
110. До якої частини мови за вузівською (академічною) граматику відносяться порядкові числівники? Чому?
111. На які групи поділяються числівники за будовою? Який семантичний розряд числівників завжди належить до складених?
112. У чому полягає специфіка відмінювання кількісних числівників?

113. Який кількісний числівник в українській мові відмінюється як прикметник?
114. Як відмінюються кількісні числівники від двох до чотирьох?
115. Яку особливість відмінювання мають кількісні числівників від п'яти до двадцяти і тридцять? Які числівникові форми мають варіанти однієї морфеми. Пригадайте, що таке варіанти однієї морфеми.
116. Як відмінюються складні числівники на позначення десятків від п'ятдесяти до вісімдесяти? Які числівникові форми мають паралельні закінчення? Як називаються паралельні закінчення?
117. Яка особливість словозміни числівників сорок, дев'яносто, сто.
118. Яка особливість словозміни числівників на позначення сотень від двохсот до дев'ятисот?
119. Які числівники в українській мові змінюються за іменниковим типом?
120. Дайте визначення займенника.
121. У чому полягає специфіка займенника? Чому частиномовний статус займенника є дискусійним питанням у мовознавстві?
122. Яку функцію виконують займенники у тексті?
123. Які існують семантичні групи займенників?
124. Які займенники належать до особових? Яку частину мови замінюють особові займенники?
125. Як відмінюються особові займенники? Яким способом виражається граматичне значення непрямих відмінків особових займенників?
126. Яку особливість має зворотний займенник?
127. Які займенники належать до присвійних? Як присвійні займенники співвідносяться з особовими? Яку частину мови замінюють присвійні займенники?
128. Як відмінюються присвійні займенники?
129. Які займенники належать до вказівних? Яку частину мови замінюють вказівні займенники?
130. Як відмінюються вказівні займенники?
131. Які займенники належать до означальних? Яку частину мови замінюють означальні займенники? Яка властивість якісних прикметників притаманна означальним займенникам?
132. Як відмінюються означальні займенники?
133. Які займенники належать до питальних? Які частини мови можуть замінювати питальні займенники?
134. Як відмінюються питальні займенники *хто, що; який, чий, котрий; скільки*?
135. Які займенники належать до відносних? Яку функцію у реченні виконують відносні займенники? Що спільного між відносними займенниками і сполучниками?
136. Які займенники належать до неозначених? Від яких займенників творяться неозначені займенники? Поясніть правопис неозначених займенників.
137. Як відмінюються неозначені займенники?

138. Які займенники належать до заперечних? Від яких займенників творяться заперечні займенники? Поясніть правопис заперечних займенників.
139. Як відмінюються заперечні займенники?
141. Які займенники відмінюються, як іменники? Які займенники відмінюються, як прикметники? Які займенники відмінюються, як числівники?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Предмет, обсяг і завдання граматики.
2. Граматичне значення і його вираження у мові.
3. Поняття граматичної форми.
4. Поняття граматичної категорії.
5. Предмет і завдання морфології. Основні поняття морфології.
6. Теоретичні засади категорійної морфології української мови.
7. Проблема визначення слова. Поняття морфологічного слова. Слово як морфологічна одиниця-конструкція.
8. Поняття про частини мови. Критерії виділення частин мови.
9. Класифікація частин мови. Переваги гетерогенної класифікації.
10. Погляди В.В. Виноградова на виділення частин мови.
11. Сучасні підходи до виділення частин мови.
12. Центральні й периферійні частини мови (за І.Р. Вихованцем). Аналітичні слова-морфеми.
13. Склад та ієрархія частин мови.
14. Взаємопереходи в системі частин мови.
15. Загальна характеристика іменника як частини мови.
16. Семантичні особливості іменника. Первинні і вторинні іменники.
17. Семантико-граматичні розряди іменників.
18. Категорія істот і неістот.
19. Власні і загальні назви.
20. Конкретні й абстрактні іменники.
21. Збірні іменники.
22. Речовинні іменники.
23. Одиначні іменники.
24. Лінгвістична онтологія граматичних категорій іменника.
25. Категорія роду. Семантико-граматичний і граматичний рід.
26. Рід невідмінюваних іменників.
27. Іменники подвійного роду.
28. Категорія числа іменника.
29. Іменники *singularia tantum*.
30. Іменники *pluralia tantum*.
31. Категорія відмінка іменника. Відмінкова парадигма.

32. Значення відмінків.
33. Поділ іменників на відміни. Особливості відмінювання іменників 1-ї відміни.
34. Відмінювання іменників 2, 3, 4 відмін.
35. Незмінювані іменники.
36. Особливості відмінювання іменників множинної форми.
37. Загальна характеристика прикметника.
38. Семантичні, граматичні й синтаксичні ознаки прикметника.
39. Первинні і вторинні прикметники.
40. Семантичні й граматичні особливості якісних прикметників.
41. Відносні прикметники.
42. Перехідні розряди прикметників.
43. Ступені порівняння якісних прикметників.
45. Засоби вираження великої міри і ступеня інтенсивності прикметникової ознаки.
46. Прикметники зменшеної кількості ознаки.
47. Категорія посесивності.
48. Відмінювання прикметника. Тверда і м'яка групи відмінювання.
49. Субстантивація прикметників.
50. Повні і короткі форми прикметника.
51. Правопис прикметникових суфіксів.
52. Правопис складних прикметників.
53. Числівник як частина мови. Загальна характеристика.
54. Семантичні розряди числівників.
55. Структурні розряди числівників.
56. Відмінювання числівників іменникового типу.
57. Відмінювання числівників від 5 до 30 і від 50 до 80.
58. Відмінювання числівників 40, 90 і 100.
59. Відмінювання числівників – назв сотень.
60. Відмінювання дробових числівників.
61. Семантичні особливості і відмінювання збірних числівників.
62. Особливості відмінювання числівників 1, 2, 3, 4.
63. Займенник. Загальна характеристика.
64. Дискусійність питання про статус займенника у системі частин мови.
65. Співвідношення займенників з іншими частинами мови.
66. Морфологічні особливості займенника.
67. Семантичні розряди займенників.
68. Відмінювання займенників, що співвідносяться з іменниками.
69. Відмінювання займенників, що співвідносяться з прикметниками.
70. Семантичні особливості і відмінювання займенників, співвідносних з числівниками.
71. Явище прономіналізації. Перехід займенників в інші частини мови.

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна:

1. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. [автори: І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської]. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
2. Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». Сергій Омельчук, Марія Блажко. Київ, 2020. 224 с.
3. Руснак Н. О. та ін.. Теоретично-практичний курс морфології (Ч. 2): навчальний посібник / Укл.: Н. О. Руснак, О. В. Максим'юк, І. М. Струк, Л. М. Томусяк. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2019. 288с.
4. Терещенко В.М. Навчально-методичний посібник: Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти. Харків: Соняшник, 2019. 256 с.
5. Томусяк Л. М., Руснак Н., Струк І., Максим'юк О. Сучасна українська мова : теоретично-практичний курс морфології. (Част.1) : навч.-метод. посібник. Чернівці. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2024. 224 с.
6. Український правопис. Київ. Науково-виробниче підприємство «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2019. 391с.
7. Ципердюк О. Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Термінологічний словник.. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 84 с.

Додаткова:

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. – Видання друге, істотно доповнене. К. КММ, 2019. 208 с.

2. Загнітко А. Мовний простір граматики: [монографія] /А. Загнітко [Текст]. Вінниця: ТОВ «Твори», 2018. 448 с.
3. Загнітко А. Сучасна лінгвістика: погляди та оцінки: науково-аналітичне видання. Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2014. 464 с.
4. Романюк Т. М. Сучасна українська мова з практикумом. Частина 1. Морфологія: Навчально-методичний посібник. Чернівці: Книги XXI, 2014. 108 с.
5. Сучасна українська мова (Морфеміка. Словотвір. Морфологія): навчально-методичний комплекс. А. П. Загнітко, О. Г. Важеніна, Ж. В. Краснобаєва-Чорна, З. Л. Омельченко. Донецьк: ДонНУ, 2012. 218с.
6. Український правопис. К .: Наук.думка, 2019. 392 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

(посилання на електронні ресурси до навчальної дисципліни)

1. https://boguslav-vpusp.net.ua/images/D-N/15-04_ZNO_UM_K-34_PM-37_morfologiya.pdf
2. https://iul-nasu.org.ua/pdf/ukrmova/2_18/6.pdf
3. <https://dspace.cusu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/75d66f48-90e4-40db-b47b-d54a663ffd26/content>
4. http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v46/part_2/49.pdf
5. https://studia-linguistica.knu.ua/wp-content/uploads/2018/11/2011-5-206_211-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D0%B3%D0%B0.pdf
6. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6773/13-Yaroshevich.pdf?sequence=1>
7. https://www.researchgate.net/publication/362642297_CISLIVNIK_AK_ELITNI_J_KOMPONENT_KOMUNIKACII_U_SUCASNOMU_PROFESIYNOMU_INFO_RMACIYNOMU_PROSTORI
8. <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12234/Dziuman.pdf?sequence=1>
9. https://shron1.chtyvo.org.ua/Horpynych_Volodymyr/Morfolohiia_ukrainskoi_movy.pdf
Горпинич В.О. Морфологія української мови
10. <https://eschool.dn.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=203241> Українська морфологія як розділ мовознавства про частини мови. Теоретичний матеріал.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks->

[chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf](#)

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

